

Talouden sopeuttamisohjelman jatkaminen vuosille 2026 - 2028

Khall 08.09.2025 § 204
281/02.02.00/2025

Kunnanvaltuusto on vuosittain hyväksynyt sopeuttamisohjelman seuraavan vuoden talousarvion hyväksymisen yhteydessä vuodesta 2021 alkaen.

Sopeuttamisohjelman tavoitteena on ollut vuosittain vähintään 150.000 – 250.000 euron vuosittaiset toimenpiteet, joilla talouden tasapainoa voidaan saavuttaa taloussuunnitelmakaudella. Toimenpiteillä on ollut merkittävä vaikutus, että kunnan tilinpäätökset vuosina 2022 – 2024 on saatu tasapainoon ja jopa merkittävästi ylijäämäisiksi.

Tulevina vuosina on kuitenkin edelleen haasteita. Vuoteen 2027 talouden tasapainoon tulee vaikuttamaan merkittävästi valtionosuusjärjestelmän muutokset. Lisäksi kunnan hyvinvointialueelle vuokrattujen tilojen tulevaisuus on epävarmaa.

Kunnanvaltuusto päätti 23.9.2024 § 47 viimeksi jatkaa talouden sopeuttamisohjelmaa vuosille 2025 - 2027, ja että talouden sopeuttamisohjelman toimenpiteet tulee tuoda valtuuston käsittelyyn vuoden 2024 loppuun mennessä vuoden 2025 talousarvion hyväksymisen yhteydessä ja talouden sopeuttamisohjelman toimenpiteiden tavoitteeksi asetetaan kunnan nettokustannusten alentaminen vuositasolla vähintään 250 000 euron edestä vuodesta 2025 alkaen

Viimeksi hyväksytty säästöohjelma on osoittanut riittäväksi. Tästä voidaan antaa tunnustus eri palvelualueille.

Nykyistä säästöohjelmaa tulisi jatkaa ja päivittää, mutta ensi vuoden osalta varsinaisia lisäsäästöjä ei vielä tarvinne. Sen sijaan vuodesta 2027 tulee olemaan hyvin haastellinen ellei sitten tulonmuodostusta saada lisättyä esim. tuulivoimapuistojen kaavoitusprosessien edetessä.

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa.

Valtion harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavia toimenpiteitä. Alavieskan kunnan talouden osalta tulee myös jo ennakolta varautua yllättäviin tapahtumiin, joihin kaikkeen ei voida täysin varautua.

Vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2027 - 2028 edellyttää, että talouden sopeuttamisohjelmaa jatketaan. Säästötarve on edelleen noin 250.000 euroa, mutta tässä vaiheessa riittää, että toteutettu säästöohjelma päivitetään. Tämä on myös huomioitu talousarviokehityksen valmistelussa. Talouden sopeuttamisohjelman tavoitteena on kunnan nettokustannusten alentaminen eräitä tuloja lisäämällä ja eräitä menoeriä tarkistamalla alemmas sekä erityistä harkintaa henkilöstömenoissa.

Esittelijä

Kunnanhallitus

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että

1. talouden sopeuttamiohjelmaa jatketaan vuosille 2026 - 2028,
2. talouden sopeuttamisohjelman toimenpiteet tulee tuoda valtuuston käsittelyyn vuoden 2025 loppuun mennessä vuoden 2026 talousarvion hyväksymisen yhteydessä ja
3. talouden sopeuttamisohjelman toimenpiteiden tavoitteeksi asetetaan edelleen kunnan nettokustannusten alentaminen vuositasolla, joka toteutetaan nykyistä säästöohjelmaa päivittämällä. vuoden 2025 mukaisesti säästöjen ollessa vähintään 250 000 euroa.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaan.